

KURUMSAL SAĞLIK POLİÇELERİNİN VERGİLENDİRİLMESİNDE YORUM DEĞİŞİKLİĞİ Mİ OLDU? DEĞİŞİKLİĞİN ŞİRKETLERE VE SİGORTA SEKTÖRÜNE ETKİSİ

www.muhasibetr.com sitesinde
06.11.2012 günü yayınlanmıştır.

Her ne kadar başlığımızda uygulamada en fazla yer alması açısından kurumsal sağlık poliçeleri demiş olsak da konu, işverenler tarafından hizmet erbabı adına yaptırılan tüm şahıs sigortalarını (hayat, ölüm, kaza, hastalık, sakatlık, işsizlik, analık, doğum, tahsil..v.b.) kapsamaktadır.

23 Ekim günü yayınlanan 85 numaralı Gelir Vergisi Sirkülerinde 29.06.2012 tarihli ve 28338 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan 6327 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla Gelir Vergisi Kanununda yapılan değişiklikler nedeniyle, bireysel emeklilik sistemi ve şahıs sigortalarına ilişkin ödenen katkı payı ve primlerin vergi matrahının tespitinde indirim konusu yapılması ve elde edilen gelirlerin vergilendirilmesine yönelik açıklamalara yer verilmiştir.

Bilindiği üzere 6327 sayılı Kanun ile yapılan en önemli değişiklikler,

a) Bireysel emeklilik sistemine yapılan katkı payı ödemelerinin,

- ücretliler için vergiye tabi ücret matrahının,
- yıllık beyanname veren mükellefler için ise yıllık vergi matrahlarının

tespitinde indirim konusu yapılamayacak olması,

b)GVK Madde 63/3 kapsamında **hizmet erbabı tarafından ödenen** şahıs sigorta primlerinin ücret stopaj matrahından indirilebilecek tutarının tespitinde dikkate alınacak oranın %15 olarak güncellenmesi,

c) GVK Madde 40/9 kapsamında **ücretle ilişkilendirilmeksizin** ticari kazancın tespitinde gider olarak indirim konusu yapılabilecek olan işverenler tarafından ücretliler adına bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı paylarının tespitinde dikkate alınacak oranın %15 olarak güncellenmesidir.

(b) ve (c) maddeleri açısından ayrıca asgari ücretin yıllık tutarı dikkate alınacaktır.

Bu düzenlemeler 01.01.2013 tarihinden itibaren geçerli olacaktır.

Diğer taraftan, işverenler tarafından hizmet erbabı adına ödenen şahıs sigortası primlerinin tamamının ücret olarak değerlendirilmesi suretiyle gelir vergisi stopaj matrahına dahil edilmesi yönünde Mali İdarenin “sirküler” bazında yorum değişikliği yaptığı düşünülmektedir. Konu hakkında ek açıklama yapılması uygulamanın netleşmesi ve olası hatalı işlemler yapılmaması açısından elzemdir.

Vergilendirme açısından bir görüş değişikliği olduysa bu işverenler nezdinde ciddi bir vergi yükü doğuracağından, bu vergi yükü nedeniyle polise sayısı azalacağı için sağlık sigortası alanında faaliyet gösteren sigorta şirketlerini derinden sarsacak bir durum ile karşı karşıya kaldığımız da söylenebilir.

İşverenler tarafından hizmet erbabı adına ödenen şahıs sigortası primleri ile bireysel emeklilik sistemi katkı payı ödemelerinin ne şekilde vergiye tabi olacağı ve kayda alınacağı hakkında ilk düzenleme 13.08.2003 tarihli ve 3 no.lu Gelir Vergisi Sirküleri ile yapılmıştı.

23.02.2007 günü yayınlanan 59 numaralı Gelir Vergisi Sirküleri'nde ise aşağıdaki bölüm yer almaktadır.

“3. İşverenler Tarafından Ücretliler Adına Ödenen Katkı Paylarının Ticari Kazancın Tespitinde İndirimi

*Gelir Vergisi Kanununun 40'ıncı maddesinin (9) numaralı bendinde yer alan hüküm, işverenler tarafından ücretliler adına bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı paylarının, **ücretlerle ilişkilendirilmeksizin**, ticari kazancın tespitinde gider olarak indirilmesine imkan tanımaktadır.*

Bu kapsamda indirim konusu yapılabilecek tutar, ücretlinin elde ettiği ücretin %10'unu ve yıllık bazda asgari ücretin yıllık tutarını aşamayacaktır.

Bu madde kapsamında yapılacak indirim, işverenler tarafından hizmetlilerine yönelik olarak sadece bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı paylarını içermekte olup, diğer şahıs sigorta primlerini içermemektedir.

İşverenlerce ödenen diğer şahıs sigorta primleri, işle ilgili olarak ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için ödenen ücret kapsamında olduğundan, Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinin (1) numaralı bendi çerçevesinde genel gider olarak her hangi bir tutar ve oran sınırlaması olmaksızın indirim konusu yapılabilecektir. Öte yandan, söz konusu primler, ödendiği ayda elde edilen ücretin % 5'ini ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını aşmamak üzere hizmet erbabının safi ücret tutarının belirlenmesi sırasında indirim konusu yapılabilecektir.”

Yukarıdaki düzenlemenin son paragrafı 85 no.lu sirkülerde yer almamaktadır ve tartışma konumuzda buradan çıkmaktadır!

59 no.lu sirkülerin yayınlandığı 23.02.2007 tarihi öncesinde verilen 2006 tarihli bir özelgede aşağıdaki görüşe yer verilmişti.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.16.01/KVK-14-6926

Konu: Mükellef tarafından ücretliler adına ödenen özel sağlık sigortası primlerinin tamamının herhangi bir sınırlama olmaksızın ve ücretle ilişkilendirilmeksizin ticari kazancın tespitinde indirim olarak dikkate alınıp alınmayacağı hk.

İlgi :/2006 tarih ve YMM-..... sayılı dilekçeniz.

İlgide kayıtlı dilekçenizde; Gelir Vergisi Kanunu'nun 40/2'nci maddesine uygun olarak mükellefler tarafından yaptırılan özel sağlık sigorta primlerinin tamamının gider yazılıp yazılamayacağı konusunda tereddüte düşüldüğü belirtilerek, mükelleflerin Gelir Vergisi Kanunu'nun 40/2'nci maddesine göre özel sigorta şirketlerine yaptırdıkları ve çalıştırdıkları hizmetli ve işçilerini kapsayan sağlık sigortası poliçeleri için ödedikleri ve hiçbir bölümü veya kısmı ve hiç bir başka şekilde hizmetli ve işçiden tahsil edilmeyen sigorta primlerinin tamamının herhangi bir sınırlama olmaksızın ve ücret ile ilişkilendirilmeksizin gider yazılıp yazılamayacağı konusunda görüşümüz sorulmaktadır.

Konu ile ilgili olarak, 13/08/2003 tarih ve 3 Numaralı Gelir Vergisi Sirküleri'nin "4-İşverenler Tarafından Ücretliler Adına Ödenen Katkı Paylarının Ticari Kazancın Tespitinde İndirimi" başlıklı bölümünde;

"Gelir Vergisi Kanununun 40'uncü maddesinin 9 numaralı bendinde yer alan hüküm işverenler tarafından ücretliler adına bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı paylarının, ücretlerle ilişkilendirilmeksizin, ticari kazancın tespitinde gider olarak indirilmesine imkan tanımaktadır.

Bu kapsamda indirim konusu yapılabilecek tutar, ücretlinin elde ettiği ücretin % 10'unu ve yıllık bazda asgari ücretin yıllık tutarını aşamayacaktır.

... " açıklamaları yer almaktadır.

*Buna göre, Gelir Vergisi Kanunu'nun 40'uncü maddesinin 9 numaralı bendinde yer alan düzenleme, işverenlerin çalışanları adına ödedikleri bireysel emeklilik primlerinin ticari (kurum) kazançlarının tespitinde ücretle ilişkilendirilmeksizin indirim konusu yapılmasına olanak sağlamaktadır. **Bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları dışında diğer şahıs sigorta primleri için böyle bir uygulama mümkün değildir.***

*Bu hüküm ve açıklamalara göre, **mükelleflerin Gelir Vergisi Kanunu'nun 40/2'nci maddesine göre özel sigorta şirketlerine yaptırdıkları ve çalıştırdıkları hizmetli ve işçilerini kapsayan sağlık sigortası poliçeleri için ödedikleri ve hiçbir bölümü veya kısmı ve hiçbir başka şekilde hizmetli ve işçiden tahsil edilmeyen sigorta primleri harcamalarının ücret olarak değerlendirilerek, ücretin brüt tutarına dahil edilmesi ve Gelir Vergisi Kanunu'nun 40/1'inci maddesi uyarınca ücret bordrosu üzerinde gösterilerek, ücret gideri olarak kurum kazancının tespitinde dikkate alınması mümkündür.***

Görüldüğü üzere, 23.02.2007 tarihi öncesinde işverenler tarafından ücretliler adına ödenen şahıs sigortası primlerinde GVK'nun 63/3 maddesinde yer verilen sınırlamalar içinde kalan tutarın gelir vergisine tabi olup olmayacağı hususu tam olarak net değildi denilebilir. Buna istinaden talep edilen özelve yukarıda verilen cevapta bu primlerin tamamının ücret olduğu şeklinde olmuştur.

59 no.lu sirküler (23.02.2007) sonrası verilen bir özelve ise aşağıdaki görüşe yer verilmiştir.

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.16.01/KVK-8/
Konu: Özel sağlık sigorta primi ödemeleri hk.

İlgi : Tarihsiz dilekçeniz.

İlgide kayıtlı dilekçenizde; ...Vergi Dairesi Müdürlüğü'nün vergi kimlik numarasında kayıtlı mükellefi olduğunuzu, şirketinizin merkezi Türkiye'de bulunan sigorta şirketleri aracılığıyla çalışanlarınız adına grup sağlık sigortası yaptırdığınızı ve primlerini ödediğinizi, bu özel sağlık sigorta primi tutarlarının giderleştirilmesi amacıyla çalışanlarınızın ücret bordrolarına yansıtıldığını, söz konusu özel sağlık sigorta primi tutarlarının bir taraftan ücretlilerinizin kazançlarına eklendiğini diğer taraftan da net ödenen tutardan düşüldüğünü belirterek, çalışanlarınızın ücretlerinin safi tutarlarının tespitinde indirim konusu yapılabilecek %5 tutarın tespitinde özel sağlık sigorta primi ödemelerinin çalışanlarınıza ödenen ücret ve prim ödemeleri toplamına eklenip eklenmeyeceği ile özel sağlık sigorta primi ödemelerinin çalışanlarınızın ücretlerinin safi tutarlarının tespitinde indirim konusu yapılabilecek %5'lik tutarı aşan kısmının kurum kazancının tespitinde gider olarak indirim konusu yapılabilmesi için çalışanlarınızın ücretlerine brütleştirilerek mi ekleyeceğinizi yoksa doğrudan mı ekleyeceğinizi sormaktasınız.

Diğer taraftan, 23/02/2007 tarihli GVK-59/2007-2/Bireysel Emeklilik Sistemi-2 sayılı 59 seri numaralı Gelir Vergisi Sirkülerinin "3. İşverenler Tarafından Ücretliler Adına Ödenen Katkı Paylarının Ticari Kazancın Tespitinde İndirimi" başlıklı ayırımında;

"Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinin (9) numaralı bendinde yer alan hüküm, işverenler tarafından ücretliler adına bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı paylarının, ücretlerle ilişkilendirilmeksizin, ticari kazancın tespitinde gider olarak indirilmesine imkan tanımaktadır.

Bu kapsamda indirim konusu yapılabilecek tutar, ücretlinin elde ettiği ücretin %10'unu ve yıllık bazda asgari ücretin yıllık tutarını aşamayacaktır.

Bu madde kapsamında yapılacak indirim, işverenler tarafından hizmetlilerine yönelik olarak sadece bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı paylarını içermekte olup, diğer şahıs sigorta primlerini içermemektedir.

İşverenlerce ödenen diğer şahıs sigorta primleri, işle ilgili olarak ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için ödenen ücret kapsamında olduğundan, Gelir Vergisi Kanununun 40'ıncı maddesinin (1) numaralı bendi çerçevesinde genel gider olarak herhangi bir tutar ve oran sınırlaması olmaksızın indirim konusu yapılabilecektir. Öte yandan, söz konusu primler, ödendiği ayda elde edilen ücretin % 5'ini ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını aşmamak üzere hizmet erbabının safi ücret tutarının belirlenmesi sırasında indirim konusu yapılabilecektir." açıklamaları yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen Gelir Vergisi Kanunu hükümleri ile 3 ve 59 Seri Numaralı Sirküler de yer alan açıklamalar uyarınca, **çalışanlarınıza ait özel sağlık sigorta primlerinin kurumunuzca ödenmesi halinde, söz konusu ödemelerin tamamı "ücret" olarak nitelenecek ve sigortanın Türkiye'de kâin ve merkezi Türkiye'de bulunan bir sigorta şirketi nezdinde akdedilmiş olması şartıyla, ücretlinin şahsına ait özel sağlık sigorta poliçesi için ödenen bu primler ücretin safi tutarının tespitinde indirim konusu yapılabilecektir. Ancak, indirim konusu yapılacak primlerin toplamı, ödendiği ayda elde edilen brüt ücretin % 5'ini ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık brüt tutarını aşamayacaktır."**

Görüldüğü üzere 59 no.lu sirküler sonrasında işverenler tarafından hizmet erbabı adına ödenen şahıs sigortası primlerinin GVK'nun 63/3 maddesi kapsamında ele alınması mümkün olmuş ve söz konusu maddede yer verilen sınırlamalar dahilinde kalan prim tutarları ücret gelir vergisi stopaj matrahına dahil edilmemiştir. Aşan bir kısım varsa net ücret olarak kabul edilmiş, brüt tutar üzerinden gerekli yasal kesintiler yapılmıştır.

85 No.lu GVK Sirküleri ile 59 No.lu GVK Sirkülerinde konu hakkında yapılan açıklamalar farklılık içermektedir.

59 No.lu GVK Sirküleri:

85 No.lu GVK Sirküleri:

İşverenlerce ödenen diğer şahıs sigorta primleri, işle ilgili olarak ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için ödenen ücret kapsamında olduğundan, Gelir Vergisi Kanununun 40'inci maddesinin (1) numaralı bendi çerçevesinde genel gider olarak her hangi bir tutar ve oran sınırlaması olmaksızın indirim konusu yapılabilecektir. **Öte yandan, söz konusu primler, ödendiği ayda elde edilen ücretin % 5'ini ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını aşmamak üzere hizmet erbabının safi ücret tutarının belirlenmesi sırasında indirim konusu yapılabilecektir.**

Gelir Vergisi Kanununun 40'inci maddesinin birinci fıkrasının (9) numaralı bendi kapsamında yapılacak indirim, **işverenler tarafından hizmet erbabına yönelik olarak sadece bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı paylarını içermekte olup, şahıs sigorta primlerini içermemektedir.**

İşverenlerce ödenen şahıs sigorta primleri, işle ilgili olarak ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için ödenen **ücret kapsamında olduğundan**, Gelir Vergisi Kanununun 40'inci maddesinin (1) numaralı bendi çerçevesinde genel gider olarak herhangi bir tutar ve oran sınırlaması olmaksızın indirim konusu yapılabilecektir.

Hem **işveren tarafından bireysel emeklilik sistemine katkı payı ödenmesi** hem de **ücretli tarafından şahıs sigortalarına prim ödemesinin bulunması** ve bunların toplam tutarının yukarıda belirtilen sınırı aşması halinde, **indirim öncelikli olarak ücret matrahının tespitinde mi yoksa ticari kazancın tespitinde mi yapılacağı konusu taraflarca, mükerrer indirimine izin verilmeksizin**, serbestçe belirlenebilecektir.

Görüldüğü üzere 85 no.lu sirkülerde sadece hizmet erbabının kendisi tarafından yaptırılan ve ödenen şahıs sigortası primleri ücret matrahından GVK Madde 63/3 kapsamında indirilebilecektir. Aynı zamanda işveren bu ücretli için bireysel emeklilik katkı payı ödemesi de yaptıysa ve toplam ödemeler 63/3'deki sınırları aşıyorsa; 63/3 kapsamında hizmet erbabının ödediği primler ücret matrahından indirim mi yapılacak yoksa işverenin ödediği BES katkı payı GVK Madde 40/9 kapsamında ücretle ilişkilendirilmeksizin ticari kazançtan mı indirilecek buna taraflar karşılıklı karar verecektir. Bir diğer söyleyişle, sirkülerde zımnen de olsa işverenin sadece BES katkı payı ödemesi yapması halinde kanundaki sınırlamalar dahilinde vergilendirme olmayacağı, işverenin yaptıracığı şahıs sigortası primlerinin tamamının ücret olacağı belirtilmiştir diyebiliriz.

GVK'nun 63/3 maddesinin 6327 sayılı Kanun ile değişmeden önceki ve değişiklik sonrası metni aşağıdaki gibidir. Yasa metninde değişiklik olmadığı halde (her iki metinde de

“...**hizmet erbabı tarafından ödenen primler**...” ifadesi yer aldığı halde) 59 No.lu sirkülerdeki ifadenin 85 No.lu sirkülerde kullanılmaması tereddüt oluşturmuştur.

GVK Madde 63/3: Değişiklik öncesi:

GVK Madde 63/3: Değişiklik sonrası:

(6327 sayılı Kanununla değişmeden önceki şekli)
3. (4697 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle değişen bent Yürürlük; 07.10.2001) Sigortanın veya emeklilik sözleşmesinin Türkiye'de kâin ve merkezi Türkiye'de bulunan bir sigorta veya emeklilik şirketi nezdinde akdedilmiş olması şartıyla; ücretlinin şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait hayat, ölüm, kaza, hastalık, sakatlık, işsizlik, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigorta poliçeleri için **hizmet erbabı tarafından ödenen** primler ile bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları,

İndirim konusu yapılacak prim, aidat ve katkıların toplamı, ödendiği ayda elde edilen ücretin % 10'unu (bireysel emeklilik sistemi dışındaki şahıs sigorta poliçeleri için ödenen primlerde, ödendiği ayda elde edilen ücretin % 5'ini) ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını aşamaz. Bakanlar Kurulu bu oranı % 20 oranına kadar (bireysel emeklilik sistemi dışındaki şahıs sigorta poliçeleri için % 10 oranına kadar) artırmaya ve belirtilen haddi asgari ücretin yıllık tutarının iki katını geçmemek üzere yeniden belirlemeye yetkilidir.

(6327 sayılı Kanunun 5.maddesiyle değişen bent; Yürürlük 01.01.2013) **3.** Sigortanın Türkiye'de kâin ve merkezi Türkiye'de bulunan bir emeklilik veya sigorta şirketi nezdinde akdedilmiş olması şartıyla; ücretlinin şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait hayat sigortası poliçeleri için **hizmet erbabı tarafından ödenen** primlerin **%50'si** ile ölüm, kaza, sağlık, hastalık, sakatlık, işsizlik, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigorta poliçeleri için **hizmet erbabı tarafından ödenen** primler (İndirim konusu yapılacak primler toplamı, ödendiği ayda elde edilen ücretin **%15'ini** ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını aşamaz. Bakanlar Kurulu bu bentte yer alan oranları yarısına kadar indirmeye, iki katına kadar artırmaya ve belirtilen haddi, asgari ücretin yıllık tutarının iki katını geçmemek üzere yeniden belirlemeye yetkilidir.).

Ayrıca 85 no.lu sirkülerde **“3 ve 59 sıra no.lu Gelir Vergisi Sirkülerinin bu sirkülere aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır”** açıklamasına da yer verilmiştir. Bu durumda, 59 no.lu sirkülerde işverenin hizmet erbabı adına yapmış olduğu şahıs sigortası primleri ödemesine dair yer alan aşağıdaki ifade 85 no.lu sirküleri aykırı mıdır?

“Öte yandan, söz konusu primler, ödendiği ayda elde edilen ücretin % 5'ini ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını aşmamak üzere hizmet erbabının safi ücret tutarının belirlenmesi sırasında indirim konusu yapılabilecektir.”

Aykırı ise büyük bir vergi yükü çıkacak demektir ve sigorta sektörü darbe yiyecek demektir...

Konuya yasa metninin (GVK Madde 63/3) lafzından ve **59 No.lu sirkülerde yer aldığı halde 85 No.lu sirkülerde yer verilmeyen açıklama** ve 85 no.lu sirkülerdeki mevcut açıklamalar açısından yaklaşacak olursak;

- GVK'nın 40/9. maddesinde, **işverenler tarafından ücretliler adına bireysel emeklilik şirketlerine ödenen katkı paylarının**, belli sınırlamalar dahilinde **ücretle ilişkilendirilmeksizin** gider olarak indirim konusu yapılabileceği,

- İşverenler tarafından ücretli adına **şahıs sigorta şirketlerine** hayat, ölüm, kaza, hastalık, sakatlık, işsizlik, analık, doğum ve tahsil gibi değişik branşlardaki **şahıs sigorta poliçeleri**

İçin ödenen primlerin ise, GVK'nın 61. maddesine göre ücretliye sağlanan bir menfaat olarak nitelendirilmesi ve ücret hükümlerine göre ücret bordrosuna dahil edilerek GVK'nın 94, 103 ve 104. maddelerine göre vergi tevkifatının yapılması gerektiği

sonucuna ulaşılabilmektedir.

İşverenler tarafından ücretliler adına ödenen şahıs sigortası primleri açısından "sirküler bazında" bu çok ciddi bir yorum değişikliğidir.

256 NO.LU GELİR VERGİSİ GENEL TEBLİĞİ:

Diğer taraftan 09.08.2005 günü yayınlanan 256 no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde aşağıdaki açıklamalara yer verilmiştir:

"2. İndirim Konusu Yapılacak Prim ve Katkı Payı Ödemelerinin Belgelendirilmesi

Gelir Vergisi Kanununun 63 ve 89 uncu maddelerinde yer alan hükümler uyarınca şahıs sigortaları ile bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payı ve primlerin, belirli şartlar çerçevesinde, gelir vergisi matrahının tespitinde indirimi mümkün bulunmaktadır. İndirimin doğru bir şekilde uygulanabilmesi için ödeme tutarı ile tarihinin belgelendirilmesi gerekmektedir.

.....

.....

*Sigorta primi ve katkı payının sigorta veya emeklilik şirketine hizmet erbabı tarafından doğrudan ödenmeyip, işverenler aracılığıyla ödenmesi halinde (**grup sigortası** veya grup bireysel emeklilik sözleşmesi), sigorta poliçesi veya bireysel emeklilik sözleşmesinin bir örneğinin işverende bulunması ve bu poliçe veya sözleşmede sigorta priminin veya bireysel emeklilik katkı paylarının ödeme dönemlerinin, ayrıca bu dönemler için ödenecek prim ve katkı payı tutarlarının belli edilmiş olması kaydıyla, **hizmet erbabı için işveren tarafından sigorta** veya emeklilik **şirketine ödenen** ve/veya hizmet erbabının ücretinden kesinti yapılmak suretiyle tahsil edilen **sigorta primi** ve katkı payı, her bir kişi için ayrıca yukarıda belirtilen belgeler aranmaksızın **ücretin vergi matrahının tayininde indirim olarak dikkate alınabilecektir.**"*

Düzenlemeyi sadeleştirecek olursak "...**hizmet erbabı için işveren tarafından sigorta şirketine ödenen ve/veya hizmet erbabının ücretinden kesinti yapılmak suretiyle tahsil edilen sigorta primi, ücretin vergi matrahının tayininde indirim olarak dikkate alınabilecektir.**"

Yukarıdaki cümleyi analiz edecek olursak aşağıdaki sonuca ulaşmaktayız;

a) - Hizmet erbabı içinde işveren tarafından sigorta şirketine ödenen sigorta primi

VEYA

b) - Hizmet erbabı için işveren tarafından sigorta şirketine ödenen VE hizmet erbabının ücretinden kesinti yapılmak suretiyle tahsil edilen sigorta primi,

ücretin vergi matrahının tayinin de indirim olarak dikkate alınabilecektir.

Tebliğinde lafzından hareket edecek olursak, yukarıda (a) maddesinde yer verilen cümle, hali hazırda uygulamaya yön veren ve halim olan görüştür.

Mali idarenin yeni düzenlemelerin yürürlüğe gireceği 01.01.2013 tarihi öncesinde konu hakkında **(59 no.lu sirkülerdeki yorumun aynen devam ettiği ya da 59 no.lu sirkülerdeki yorumdan vazgeçildiği, 59 no.lu sirkülerdeki ifadeye 85 no.lu sirkülerde bilerek yer verilmediği ve şahıs sigortası primlerinin tamamının ücret olarak dikkate alınması gerektiği hususunda)** açıklama yapması olası tereddütleri gidererek uygulama açısından faydalı olacaktır kanaatindeyiz. **Eğer bir yorum değişikliği varsa** ve 59 no.lu sirkülerin 85 no.lu sirküleye aykırı olmayan hususları 23.10.2012 tarihi itibarıyla yürürlükten kalktığı için *(bir diğer söyleyişle, 59 no.lu sirkülerde yer verilen düzenleme 85 no.lu sirkülerdeki düzenlemelere, yorum ve yaklaşıma aykırılık içerdiği için 85 no.lu sirkülerde yer verilmediyse),* **23 Ekim 2012 tarihi sonrasında işverenler tarafından hizmet erbabı adına ödenen şahıs sigortası primlerinin tamamının ücret olarak değerlendirilmesi ve gelir vergisi stopaj matrahına dahil edilmesi gibi bir sonuç ile karşılaşmaktayız.** Hatta, 59 no.lu sirküler dikkate alınmayıp, sadece GVK Madde 63/3'ün lafzından yaklaşarak geçmişe dönük olarak gelir vergisi stopaj matrahına dahil edilmeyen tüm prim ödemeleri olası vergi incelemelerinde eleştiri konusu yapılabilir yorumu dahil yapılabilecektir.

Ancak diğer taraftan, 256 no.lu gelir vergisi genel tebliğinde yer alan “...***hizmet erbabı için işveren tarafından sigorta şirketine ödenen ve/veya hizmet erbabının ücretinden kesinti yapılmak suretiyle tahsil edilen sigorta primi, ücretin vergi matrahının tayininde indirim olarak dikkate alınabilecektir.***” ifadesinin de netleştirilmesi gerekecektir. ***İşveren tarafından ödenen ve hizmet erbabının ücretinden de kesilmeyen sigorta primi ücret midir (tamamı stopaj matrahına dahil midir) yoksa GVK Madde 63/3'de yer verilen sınırlamalar içindeyse gelir vergisi stopaj matrahına dahil edilmeyecek midir?*** Keza yukarıda verdiğimiz 2006 tarihli özalgede “...***mükelleflerin özel sigorta şirketlerine yaptırdıkları ve çalıştırdıkları hizmetli ve işçilerini kapsayan sağlık sigortası poliçeleri içinde ödedikleri ve hiçbir bölümü veya kısmı ve hiçbir başka şekilde hizmetli ve işçiden tahsil edilmeyen sigorta primleri harcamalarını ücret olarak değerlendirilerek ücretin brüt tutarına dahil edilmesi ve ücret bordrosu üzerinde gösterilerek, ücret gideri olarak kurum kazancının tespitinde dikkate alınması mümkündür***” görüşüne yer verilmiştir.

Olayın teknik yanı yukarıdaki açıklamalarımız kapsamında tartışılabilir. Mali İdare'nin konu hakkında yayınlacağı yeni bir sirküler/genel tebliğ ile konu netleştirilebilir. Ancak durum yukarıda açıklandığı gibi ise, bir diğer söyleyişle mali idarenin konu hakkında yorum değişikliği olduysa ve ***işverenler tarafından hizmet erbabı adına ödenen şahıs sigortası primlerinin tamamı ücret olarak değerlendirilecekse*** ve bu primler için GVK Madde 63/3 kapsamında stopaj matrahından herhangi bir indirim yapılamayacaksa bu ciddi bir vergi yükü doğuracaktır. Örneğin: Bir şirket bünyesinde çalışan ve aylık brüt maaşları ortalama 5.000 TL olan 20 personeli için yıllık prim ödemesi toplam (kişi başı 1.500 TL'den) 30.000 TL tutarında sağlık poliçesi yapmış olsun. Mevcut uygulamalara göre söz konusu primlerin tamamı gelir vergisi stopaj matrahına dahil olmayacaktır. Ancak 85 no.lu sirküler sonrasında yorum değişikliği olduysa ve bu tutarın tamamı ücret olarak değerlendirilecek ise; 30.000 TL net ücret olarak kabul edilecek, ortalama brüt tutar 40.000 TL olacak ve işverene ortalama 10.000 TL vergi yükü oluşabilecektir. (Elbette aylık bordrolara yansıtacak aylık prim tutarlarına ve kişi bazında oluşacak gelir vergisi dilim değişikliklerine göre bu tutar değişebilir.) Bu hesaplamaların yüzlerce çalışanı olan şirketler açısından düşünecek olursak

şirketlerin bütçelerinde ciddi sapmalara yol açacak çok daha ağır vergi yükleri ortaya çıkacaktır.

Bu yük ise birçok işvereni kurumsal sağlık policesi yapmaktan alıkoynabilecek ve sağlık sigortası alanında faaliyet gösteren sigorta şirketlerine çok ciddi bir darbe vuracaktır kanaatindeyiz. Çünkü sektörde pazarlama faaliyetleri gerçekleştirilirken kullanılan en önemli unsurlar prim ödemelerinin vergiden muaf olduğu ve bu sayede şirket personeline vergisiz mali haklar sağlanabileceği ve bu sayede şirkete bağlılığın artırılabilceği şeklinde olmaktadır. Şirketlerde genellikle mali hakların tamamını ücret artışı şeklinde değil, bir kısmını bu gibi yan haklar (kurumsal özel sağlık sigortası, BES katkı payı gibi) şeklinde vermeyi tercih etmekteydi.

Diğer taraftan, 85 no.lu sirküler ile 3 ve 59 no.lu sirkülerin 85 no.lu sirkülere aykırı olmayan bölümleri yürürlükten kaldırılmıştır. **Bu durumda (sadece sirkülerlerin lafzından hareket edecek olursak) 28 Ekim tarihi sonrası bordrolara yansıtılacak şahıs sigortası primlerinin tamamının ücret gelir vergisi stopaj matrahına dahil edilmesi gibi bir sonuç ile karşılaşmakta olduğumuz da söylenebilir.**

SONUC:

Sadece GVK Madde 63/3 açısından olaya yaklaşacak olursak, yasa maddesinin lafzına göre sadece hizmet erbabı tarafından ödenen şahıs sigortası primleri ücret stopaj matrahından indirim konusu yapılabilir. İşveren tarafından ödenen şahıs sigortası primleri ücret mahiyetindedir ve tamamı ücretin stopaj matrahına dahil edilmelidir. Ancak buna rağmen Maliye 256 no.lu tebliğde farklı bir görüş açıklamış ve GVK Madde 63/3'de yer verilen sınırlamalar dahilinde olmak şartıyla işveren tarafından hizmet erbabı adına ödenen primlerin de ücret stopaj matrahından tenzil edilebileceğini açıklamıştır. Daha sonra 3 no.lu GVK Sirkülerinde bu konu net bir şekilde ele alınmamış, ancak 59 no.lu sirkülerde bu konu net ve açık bir şekilde düzenlenmiştir. 85 no.lu sirkülerde ise 59 no.lu sirkülerdeki açıklamaya yer verilmemiştir. Hali hazırda bize göre 256 no.lu tebliğ mevcut uygulamaların yürütülmesi açısından yeterlidir. Ancak sirküler bazında yapılan değişiklikler tereddüt yaratmıştır.

Konu hakkında Mali İdare'nin mümkün olan en kısa sürede 85 no.lu sirkülerde yer alan açıklamalara göre çok daha net ifadeler içeren yeni bir sirküler yayınlaması faydalı olacak ve bu şekilde olası tereddütleri gidermek suretiyle vergilendirme açısından mükellefler tarafından hatalı işlemler yapılmasının önüne geçilmesini sağlayacaktır kanaatindeyiz. Diğer taraftan yapılacak açıklamanın 256 no.lu gelir vergisi genel tebliği açısından ele alınarak tebliğin de çok daha net ifadeler ve örnekler ile güncellenmesi daha doğru olacaktır kanaatindeyiz.

GÜRAY ÖĞREDİK

Serbest Muhasebeci Mali Müşavir

MAZARS/DENGE

Vergi Departmanı, Kıdemli Müdür